

متن پرسش

استاد گرامی سلام: ۱. در خصوص آیه مبارکه که می فرماید «وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا» [الإسراء: ۳۶] اولاً کمی توضیح بفرمایید و ۲. چرا نامی از زبان برده نشده با آنکه زبان منشا و مسئول بسیاری گناهان و فسادهاست؟ خدا شما را حفظ بفرماید.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: بحث در آیه فوق در آن است ادعای چیزی را که از آن آگاهی و علم نداریم، زیرا بنا به فرمایش علامه طباطبایی در این صورت به زودی از گوش و چشم و قلب که وسایل تحصیل علم‌اند، بازخواست می‌شود. می‌پرسند در آنچه به کار بستنی، علمی به دست آوردی یا نه؟ و اگر به دست آوردی، پیروی نمودی یا نه؟ و «فؤاد» همان است که انسان هرچه را ادراک می‌کند به وسیله آن درک می‌نماید. و این از عجیب‌ترین مطالبی است که انسان از آیات راجع به محشر استفاده می‌کند که حدّ انتقال نفس انسانی انسان را مورد بازخواست قرار می‌دهد و از او آنچه که در زندگی دنیا درک نموده می‌پرسد و آن عضو، علیه انسان که همان خود او است، شهادت می‌دهد. البته این نکات نفی نقش زبان را نمی‌کند موضوع را در مبانی می‌برد که زبان نیز بر آن اساس سخن می‌گوید. موفق باشید